

**POGOVOR Z
ELIZABETO
KOVAČ
STR. 4**

**»TAU NE MORE
TAPRAJTI...«
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 28. junija 2007 ☼ Leto XVII, št. 26

25. junij: Dan državnosti

SLOVENIJA, NOVA IN USPEŠNA DRŽAVA NA ZEMLJEVIDU EVROPE

Nastanek nove države, čeprav že z zametki za samostojnost, je zgolj na videz preprosta zadeva, v resnici pa nadvse zapleteno in zahtevno dejanje. Kljub temu dejstvu se je politični zemljevid Evrope v zadnjih desetletjih temeljito spremenil; proces še ni popolnoma končan, kajti prav zdaj so aktualne razprave v, rekli bi lahko, svetovnem merilu, kdaj bo Kosovo, nekdanja jugoslovanska pokrajina, postalo samostojna država. Poti do samostojnosti so bile različne, ponekod povezane z vojaškimi spopadi in množico mrtvih, drugod brez žrtev, na dokaj miren način.

Slovenska skupščina je razglasila neodvisnost Slovenije 25. junija 1991, česar jugoslovanska oblast ni bila pripravljena spoštovati, zato so se čez dva dni začeli oboroženi spopadi med jugoslovansko armado in slovensko teritorialno obrambo ter slovensko policijo. Spopadi, ki so jih zelo pozorno spremljali tudi na Madžarskem, zlasti v obmejnem prostoru, so se končali 3. julija 1991, januarja naslednje leto so slovensko samostojnot priznale številne evropske države, 22. maja 1992 je postala članica Organizacije združenih narodov.

Slovenija si je postavila visoke standarde, ki naj uravnavajo njeno življenje. Rečeno je bilo, da kot soustvarjalci evrop-

Sprejma ob slovenskem državnem prazniku so se udeležili predstavniki občin ter družbenik in civilnih organizacij z obeh strani meje

Generalni konzul mag. Drago Šiftar in soprogo sta nazdravila ob državnem prazniku

ske zgodovine in duhovnega izročila Slovenci potrjujejo svojo pripadnost in zvestobo

najbolj zlahtnemu v tem izročilu. Preveč prostora bi bilo potrebno za temeljito oceno

slovenske poti do letošnjega dneva državnosti, 25. junija. Posplošeno je mogoče napisati, da je bila odločitev za samostojno državo pravilna, izpeljana z malo žrtvami – in tudi rezultati samostojnosti so dobri: Slovenija je postala prepoznavna država že prej, zlasti pa s članstvom v Evropski uniji; nacionalno valuto tolar je zamenjala za evro in prvo polovico leta 2008 bo predsedovala Evropski uniji. Z gospodarskim razvojem poskuša nadomestiti zamujeno oziroma dohiteti uspešnejše države in tako dalje in tako naprej, kar bralke in bralci Porabja poznajo, čeprav Slovenije ni pogosto v madžar-

skih elektronskih in tiskanih medijih, razen v narodnostnih. Slovenija je sprejela tudi prvi zakon, ki ureja odnose s Slovenci zunaj njenih meja. Na sprejemu ob dnevu državnosti v ponedeljek, se je širšemu krogu obiskovalcev z obeh strani meje predstavil novi slovenski generalni konzul v Monoštru mag. Drago Šiftar. Čeprav je v Porabju, s konzularnimi pristojnostmi v Železni in Zalski županiji, le kratek čas, ima izdelano vizijo, katerih nalog se bo lotil v sodelovanju z narodnostnimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi in seveda s Slovenijo. Tako postavlja na prvo mesto vso širino nalog v narodnostnem izobraževanju in k temu dodaja velik pomen krepitve gospodarskega razvoja Porabja, tudi s pomočjo pomembnih gospodarskih družb iz Slovenije. Poudarja še: »Moja želja je, koliko bom uspel, ne vem, bom pa vložil vso svojo razpoložljivo energijo, da dvignem samozavest Slovencev v Porabju. Tako da se ne bodo sramovali uporabljati slovensčine in svojega porabskega narečja v javnosti, da bodo s ponosom povedali, da so Slovenci in z enakim ponosom, da so madžarski državljani, ki tu živijo že stoletja.«

Ernest Ružič

Pogovor: dr. Karel Gadanyi, rektor Visoke šole Dániel Berzsenyi

S 1. JANUARJEM 2008 BO SOMBOTEL UNIVERZITETNO MESTO

Visoka šola Dániel Berzsenyi v Sombotelu je pred veliko organizacijsko in vsebinsko spremembo: združila se bo z Univerzo v Sopronu v novo Zahodno madžarsko univerzo, s sedežema v Sopronu in Sombotelu, kjer bo s 1. januarjem 2008 Univerza Savaria. Kot ocenjuje rektor dr. Karel Gadanyi, prinaša nova organiziranost pomemben razvojni napredek v mesto in v Železno županijo. Odrle se bodo nove možnosti sodelovanja z domačimi in zlasti tujimi univerzami – uresni-

vah,« ocenjuje rektor dr. Karel Gadanyi, ki za sodelovanje z mariborsko Univerzo, zlasti s Pedagoško in novo Filozofsko fakulteto, pravi, da je dobro in uspešno, zato poteka že 37 let. »K nam prihajajo študentje in profesorji iz Maribora, mi gostujemo pri njih; izmenjujemo publikacije. Pred dvema letoma smo podpisali sporazum o univerzitetni mreži, kamor spada osem univerz: mariborska, osiješka, univerza iz Vidma v Italiji in druge. Vsekakor želimo to sodelovanje dobro izkoristiti.«

Lani so predali Univerzitetno knjižnico v Sombotelu

čena bo 20-letna želja Visoke šole Dániel Berzsenyi in mesta Sombotel. Prihodnji petek in soboto bo blizu 1400 mladih na posebnih slovesnostih prejelo diplome, med njimi ne bo Porabske Slovenke ali Slovenca, bo pa konec študijskega leta, ko je Visoko šolo Dániel Berzsenyi obiskovalo blizu 7200 študentov, poučevalo pa jih je okoli 300 profesorjev.

»Rečem lahko, da je bilo študijsko leto dokaj uspešno. Največ težav smo imeli z zagotavljanjem denarja za delo, kar ni samo naša, ampak madžarska značilnost. Mladih za študij je iz leta v leto manj, visokošolskih ustanov v državi pa več. Tudi zavoljo tega se želimo povezovati z univerzami v sosednjih drža-

Visoka šola Dániel Berzsenyi je pred petimi leti uvedla evropski študij na univerzitetni ravni. »Imamo nekaj diplomantov, hkrati zaznavamo tudi težave. Po tem, ko je naša država postala članica Evropske unije, odhajajo mladi raje na študij v tujino, kot ostajajo na Madžarskem, kjer ima enak študij kar 7 univerz. Za to smer so se izobraževali tudi ob delu, zato je manj rednih študentov v državnem merilu in na naši šoli. Na Madžarskem je določeno, koliko študentov financira država, zdaj je to 56 tisoč študentov.«

Zmeraj aktualno vprašanje, kakšna bo usoda slovenske katedre, ki ima zelo majhen vpis iz Porabja: »Sombotel-ska univerza bo tudi po 1. januarju 2008 ohranila vlogo

posredovalke slovenske kulture in znanosti v tem delu Madžarske. Manj študentov imamo tudi zato, ker mladi odhajajo iz Porabja na študij v Slovenijo, kar se mi zdi dobro in umestno. Še bolje bo, ko se bodo mladi v čim večjem številu po diplomi vračali iz Slovenije na primerna delovna mesta v Porabju oziroma na Madžarskem. Na katedro sprejemamo tiste študente – Madžare, ki se želijo naučiti slovenski jezik kot enakovreden jezik v Evropski uniji. Menimo, da ne smemo pozabiti na takoimenovane majhne jezike, kamor sodita madžarski in slovenski jezik, kajti kljub številčni majhnosti imata bogato tradicijo in kulturo. Pri nas je zdaj veliko zanimanje za študij hrvaškega jezika in sicer zaradi potovanja na Hrvaško in ker prihaja Hrvaška na Madžarsko z močno turistično propagando. Podobno – sem prepričan – bi morala ravnati tudi Slovenija: nastopati s pozitivno propagando slovenske kulture in tradicije, s čimer bi povečala zanimanje tudi za študij slovenskega jezika. Seveda ne mislim, da bi se pri nas izobraževali samo učitelji, ampak bi se diplomanti zaposlovali na vseh področjih javnega življenja.« Med pomembne pridobitve minulega študijskega leta sodi nova, moderna univerzitetna knjižnica s 500 tisoč naslovi in večjim številom računalnikov. Naložba je bila vredna 1,4 milijarde forintov, v knjižnico prihaja dnevno okoli tisoč študentov, redni obiskovalci in izposojevalci knjig so tudi dijaki in občani Sombotela: »Težko si je zamisliti univerzitetno središče brez moderne univerzitetne knjižnice,« poudarja rektor, dr. Karel Gadanyi.

Ernest Ružič

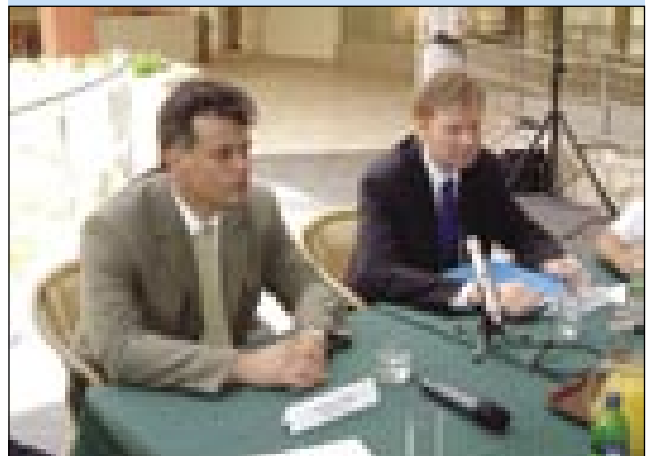
Monošter, 19. junija

ZASEDANJE PARLAMENTARNE KOMISIJE ZA VARSTVO OKOLJA

Komisija za varstvo okolja madžarskega parlamenta je 19. junija zasedala v Monoštru, da bi pregledala zadeve, povezane z onesnaževanjem okolja v okolici Monoštra. Med te spada onesnaževanje rek Rabe in Lapinča ter načrtovana sežigalnica odpadkov pri Heligenkreuzu.

Zasedanja se je udeležil tudi minister za varstvo okolja in vodno gospodarstvo *Gábor Fodor*, ki so ga pred termalnim kopališčem pričakali aktivisti okoljevarstvene organizacije Pro natura Szt. Gotthárd. Ti so naredili maketo sežigalnice in jo simbolično zanetili z vžigalnikom, ki ga podjetje BEGAS deli kot reklamno gradivo. Minister je prosil civilne organizacije, naj svoje akcije usklajujejo z resorjem, ter naj se izogibajo skrajnih oblik protesta, kajti s temi več škodijo zadevi, kot pa koristijo. Pozval je h kulturnemu obnašanju.

Člane komisije in zbrane predstavnike civilnih organizacij je seznanil s tem, da se je v zadnjih tednih spremenil odnos avstrijskih oblasti do onesnaževanja Rabe, kar je pripisati tudi odločnejšemu in enotnemu nastopu madžarske politike. Spremembo v okoljevarstveni diplomaciji so zaznali tudi Avstrijci in danes že priznajo vsaj to, da so odgovorni za onesnaževanje reke. Resor svoje aktivnosti usklajuje tako s predsednikom države Lászlóm Sólymom kakor tudi s predsednico parlamenta, ki je prejšnji teden obiskala Dunaj, ter s komisijo za varstvo okolja madžarskega parlamenta. Od t. i. madžarsko-avstrijske akcijske skupine pričakuje, da izdela konkretne tehnične rešitve, kajti raznih študij se je že tudi resor naveličal.

Minister Gábor Fodor (z desne) in župan Monoštra Tibor Vinczay

O sežigalnici odpadkov je povedal, da ima pri tem projektu Madžarska drugačen manevrski prostor kot pri reki Rabi, kajti gre za investicijo na avstrijskem ozemlju. Ker smo pri tem projektu šele na začetku, bi morala Madžarska na podlagi sporazuma ESPOO nastopiti z utemeljenim, enotnim strokovnim mnenjem, ki bi preprečilo, da se sežigalnica zgradi tik ob meji. K temu je še dodal, da je v interesu Monoštra, da se na podlagi dogovorov najde rešitev za novo lokacijo, kajti drugače je tudi v interesu Madžarske, da bo nekje v bližini sežigalnica. Ni se strinjal s predlogom predsednika komisije Kálmánom Katona, da bi morali monoštrske probleme (Raba, Lapinč, sežigalnica) obravnavati v paketu. Kot najslabšo možno inačico je omenil tudi sredstva mednarodnega prava, toda povedal je, da se kot pravnik zaveda, da se mednarodne obravnave zelo zavlečejo.

M. Sukič

60. OBLEJTNICA DNEVNIKA ANE FRANK

25. junija je bila šestdeseta oblejtnica prvoga vödanja v štampanji Dnevnika Ane Frank, 13 lejt stare deklične, štera se je rodila 1929. leta v Frankfurtu ob Maini v bogatoj židovskoj familiji, pa je ešče gnes den simbol trplejnja Židov za časa holokausta. Ana Frank bi komaj 12. junija toga leta dopunila 78. leto. Gda so 1933. leta nacionalsocialisti na oblast prišli, je familija emigrirala v Amsterdam. Ana Maria Frank je živejla vse vküper samo 16 lejt, ar so Nemci njuvo familijo po dve lejtaj skrivanja na ednom padlaši malo pred koncom drüge svetovne bojne odkrili ino odpelali v koncentracijsko taborišče. Samo edna kotriga familije je preživejla arest, najme njeni oča Oto Frank, šteri je po bojni dal štampati njeni Dnevnik. Ano-Marijo Frank so vmourili februara ali marca 1945. leta v koncentracijskom taborišči Bergen-Belseni, gde je pokopana v masovnom anonimnom grobi. Nagrobni kamen, šteri se vidi na kejpi, pa so dali postaviti njeni sorodniki. Te kamen pripovedavle o tom, kak je nečloveški režim vničo njeni mladi žitek, vmouro njeno sestro Margoto, mater Editho ino milijone drüghih nedužnih lidi. Ana je tri mejsce pred tistim, kak so jo aretirali, dopunila 15. leto, pa je zato nejsjo včasimourili kak tisto deco, šteri so ešče nej bili 15 lejt stari. Tiste so včasimourili poslali v plinske celice.

Tüdi Dnevnik Ane Frank je eden simbol ino dokument masovnoga vničavanja Židov s strani nacističnih zločincov. Začnola ga je pisati 12. junija, gda je na svoj rojstni den dobila za dar v rdeče platno vezano irko. Familija je bila te že v Holandiji, kama je emigrirala, ar so žitek Židov v Nemčiji že popolnoma onemogoučili. Med skrivanjom na padlaši je Ana dve leti skrbno zapisüva-

la vse dogoudke ino žitek familije, štera je živejla v stalnoj bojznosti, ka jih gestapovci odkrijejo. V začetki je pisala Dnevnik samo za sebe. Ali gda je na radio London čula holandskoga ministra za šolstvo, šteri je ranč tak kak oni biu v emigraciji, opominati na tou, ka morejo zbrati

vse dokumente holandskoga lüdstva, šteri se nanašajo na čas nemške okupacije, med njimi tüdi dnevnike, se je Ana odloučila, ka svoj Dnevnik predela ino ga po bojni davöštampati. Če gli je z velikim veseljem ino optimizmom poslušala novice o tom, ka se zavezniške sile približavajo, je ona dosegnola žalostni konec. Njeno zelenje, ka bi rada postanola pisateljica, se je nej moglo spuniti. Njeni Dnevnik, šteri je poznani na cejlom svejti, ar je prevedeni v 55 jezikov, je po bojni dau štampati njeni oča, Oto Frank. Na padlaši, gde je familija vküper z dvöma drüghima židovskima familijama preživejla več kak dve leti, se gnes nahaja muzej. Najdena so tüdi pisma iz korespondence Otoj Franka z njegovim svakom, šteri je živo v Ameriki. Oto Frank ga je proso, naj najde kakšo možnost, ka bi njegovo

familijo vörejšili iz Holandije, gda so jo Nemci okupirali, ar se boji za svoje čeri. Iz toga je nika nej gratalo, ar je Nemčija napovejdala bojno tüdi Združenim državam Amerike. Njuvo skrivanje se je dramatično končalo: nikak jij je ovado, najšli so je, zgrabili ino deportirali. Sosedje so pa najšli Anin dnevnik, pa ga skrivali do konca bojne. Familijo so odpelali najprvle v Auschwitz-Birkenau. Oktobra 1944 so Ano i njeno sestro Margoto odgnali v Bergen-Belsen, gde sta obej preminoule od tifusa. Edno par kednov po tistom so britanski sodacke oslobodili taborišče. Gda je Rdeča armada oslobodila Auschwitz-Birkenau, je Oto Frank, šteri je edini iz familije živ ostano, odišo nazaj v Amsterdam. Sledi se je znouvič oženo z žensko, šteroj so esesovci, ranč tak kak njemi, bujli cejlo familijo. Vse do svoje smrti je

živo z njou vred v Švici pouleg Basela, gde je svoja zadnja lejta posvejto spomini svoje čeri. Njeni dnevnik je pripravo za štampo, spravlaov red fotografije, dokumente i predmete za stalno muzejsko zbirko v Amsterdamu, štera se nahaja na padlaši tiste hiše, gde so

se dve leti skrivali. Tüdi originalni dnevnik je razstavljen na etom mesti. Zvün muzeja v Amsterdamu ino Centra Ane Frank v Berlinu so razstavljena pisma, fotografije ino menje poznana dela Ane Frank, kak so kratke pripovesti i eseji tüdi v Muzeji holokausta v Washingtonu.

Kratki odlomek iz Dnevnika:

20. juni 1942, sobota

»Oča je biu že 36 lejt star, mati pa 25, gda sta se oženila. Moja sestra Margot se je narodila 1926. leta v Frankfurtu ob Majni. Ges sam prišla na svejt 12. junija 1929. leta. Tak ka smo mi Židje, smo 1933. leta - gda je Hitler prišo na oblast - emigrirali v Holandijo, gde je oča doubo direktorsko slüžbo pri firmi (...)

Eti v Holandiji smo trno nemirovni bili zavolo dogoudkov ino hitlerovskih židovskih zakonov v Nemčiji, gde je ostala naša žlata. Dvöma mojima stricomase je posrečilo pobegniti pred preganjanjom v Ameriko. (...) Leta 1940. se je tüdi eti v Holandiji končo mirni žitek, ar je najprvle vövdarila bojna, potom toga je prišla kapitulacija, Nemci so okupirali Holandijo i s tem se je začnola tüdi preganjanje Židov. Židje morejo nositi žuto zvezdo! Bicikline so obvezni prejkdati oblasti! Za nji je prepovejdano voziti se na tramvaji. Nej se je sloboudno voziti z avtomobilom. Samo med tretjo ino štrto vöro popoldnevi majo pravico küpüvati, ali samo v tistih bautaj, štere

majo vöspisano »Samo za Žide!« Po ousmoj vöri večer jim je nej sloboudno iti vö na cesto! Ranč v svojem vogradčeki, niti pri poznancaj se ne smejo zdržavati. Za nji je prepovejdano hoditi v gledališče, v kino ino drüga mesta zabavanja. Na javnom mesti je Židom prepovejdano gojiti šport, nej njim je sloboudno obiskavati kopališča, niti igrišča za tenis, hokej i podobna mesta. Prepovejdano nam je prestoupiti prag krščanskij hiš. Židovska deca samo židovske šole lahko obiskavajo. Pa zvün toga ešče kelko sramotnij zakonov smo se mogli držati. (...)

8. julij, srejda

(...) Ešče živem. Samo ne pitaj me, gde ino kak. Ti naravno nika ne razmejš, zato raj povem, ka se je zgodilo od nedele naprej. (...) Okouli tretje vöre popoudnevi nikak zvoni na vrataj. Ges sam nej čüla, zato ka sam na verandi ležala na ligeštuli, nikšo knigo sam štejla pa sam se sunčila. Za malo časa je trno nervozna prišla v künjjo Margot: Oča je doubo notripozvanje od SS-sa(...) Strašno sam se zbojala. Notripozvanje! Vsakši zna, ka tou znamenüje. Že sam si predstavljala koncentracijsko taborišče i zasebne zaporne celice. Naj pistimo, ka očo odpelajo? Ednostavno se nede glaso, me je trouštala Margot, med tistim časom, gda smo na mater čakali(...) Gda sva tak same sedele v spalnici, mi je Margot priznala, ka je notripozvanje adresirano njej, nej pa oči. Zdaj sam se ešče bole postrašila. Margot je ešče samo 16 lejt stara. Pa takše mlade deklina tüdi leko odtrgajo od svoje familije? (...)

Suzana Guoth

OD SLOVENIJE...

Marko Kranjc novi guverner Banke Slovenije

Državni zbor je s 74 glasovi za in dvema glasovoma proti na tajnem glasovanju podprl predlog predsednika države Janeza Drnovška, da za naslednjih šest let na položaj guvernerja Banke Slovenije imenuje ekonomista Marka Kranjca. Banka Slovenije bo tako po skoraj treh mesecih, ko je konec marca šestletni mandat potekel Mitji Gaspariju, in po osmih mesecih od objave javnega poziva predsednika države dobila novega guvernerja. Kranjec je postal tretji guverner Banke Slovenije, pred njim sta bila to Mitja Gaspari in France Arhar. Po izteku Gasparijevega mandata je Banka Slovenije na sedežu Evropske centralne banke predstavljal Andrej Rant. Kranjc, ki se bo najprej seznanil s stanjem v centralni banki, nato pa bo z vodstvom banke pripravil strategijo za naprej, meni, da spori glede imenovanja novega guvernerja dolgoročno ugledu države ne bodo škodili. Novi guverner je prepričan, da Banka Slovenije ob vstopu v območje evra ne bo izgubila svoje samostojnosti, neodvisnosti.

Rupel v ZDA o predsedovanju Slovenije EU

Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel je v New Yorku sklenil obisk Washingtona in sedeža Združenih narodov, ki je bil posvečen pripravam na slovensko predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici leta 2008, prav tako pa nekaterim mednarodnim temam, predvsem odločanju o prihodnosti Kosova. Na sedežu ZN se je o tem ob koncu obiska pogovarjal z generalnim sekretarjem ZN Ban Ki Moonom. Ameriško državno sekretarko Condoleezza Rice je povabil na obisk v Slovenijo v času predsedovanja, ko bo vrh EU in ZDA, ter napovedal vabilo za predsednika Georgea Busha na vrh, ki bo pripravljen v času predsedovanja EU, čeprav datum še ni določen.

Pogovor z Elizabeto Kovač - Erži néni

»NAJBOLJ ME VESELI, DA DELA VELIKO MOJIH BIVŠIH FOLKLORISTOV NA KULTURNEM PODROČJU«

Na letošnjih Porabskih dnevih v Sakalovcih je dobila priznanje »Za Porabje« dolgoletna mentorica sakalovske folklorne skupine *Elizabeta Kovač*, ki je v Sakalovcih za vsakega - starega in mladega - le Erži néni (teta). To je bila tudi v mlajših letih, in tudi če je sama prosila, naj jo kličejo le za Erži, so ji rekli, da ji ta naziv pripada, in naj ga jemlje kot znak spoštovanja. Pod njenim vodstvom je odraslo več generacij folkloristov, v sedanjih skupinah plešejo otroci in vnuki nekdanjih članov. Je učiteljica razrednega pouka, ki se je vse do leta 1972 ukvarjala le z madžarskimi plesi in z otroškimi skupinami. Na vprašanje, kako je začela delati s sakalovsko slovensko folkloro, je odgovorila:

»Spomladi 1972 me je nekdanji sošolec z učiteljskega Tibor Németh zaprosil, naj mu pridem pomagat k sakalovski folklorni skupini, ki je bila ustanovljena 1969. ali 70. leta. Šlo je le za en večer, za enkratno pomoč, iz katere je postala ljubezen in sem kar 13 let ostala pri sakalovski folklorni skupini. Potem je vodenje skupine prevzela ena od mojih folkloristk, na žalost je skupina potem razpadla. Februarja leta 1997 me je osebno poiskalo nekaj mladih iz Sakalovcev in so me prosili, naj vodim na novo ustanovljeno skupino.

Pri prvi skupini je verjetno pomenilo motivacijo tudi dejstvo, da v tistem času ni bilo enostavno priti do potnega lista in potovati. Čeprav danes to ni več problem, možnosti so neskončne, mladi vseeno z veseljem prihajajo na vaje. Toplo mi je pri srcu, ko vidim, da pleše od šest do osem parov, da imajo tudi ostroško skupino, torej tradicija se bo nadaljevala.«

• *Ko ste začeli delati v Sakalovcih, slovenskih plesov niste poznali, kajti na Madžarskem ste končali tečaj za koreografje. Kdo vam je pomagal?*

»V tistem času je sakalovska

folklor sodelovala z beltiško skupino. Boris Žalig, vodja njihove skupine, nam je z veseljem skočil na pomoč. Hkrati so v Murski Soboti organizirali tečaj za vodje folklornih skupin, ki sem ga končala tudi jaz. Tako sem se naučila goričke plese. Hitro sem ugotovila, da pri plesih ni ostre ločnice, kajti podobne plese sem se učila

Elizabeta Kovač se bo 8. julija poslovila od skupine

potem sušili zrnje. Ob neki taki priliki se je babica v dežju, ker je pač bila znojna, grdo prehladila, dobila je vnetje prsne mreže in se je komaj izmazala. Ljubezen do petja in plesov sem podedovala od nje. Pela je, če je bila dobre volje, pela, če je bila žalostna. Babice in dedki imajo v vseh skupnostih pomembno vlogo pri ohranjanju tradicije.«

• *V Sloveniji (sploh pa v tistem času) se bolj držijo tradicije, ko postavljajo na oder ljudske plese. Vi ste imeli ljudske plese za izhodišče, ko ste pripravljali koreografije. Pomislimo le na koreografijo z vilami ali na pranje ponjav.*

»Tokrat sem imela v načrtih, da bi pripravila serijo koreografij, povezanih s kmečkimi opravili. Koreografija »pranje ponjav« je v spomin na mojo babico. Ponjave so ženske pred setvijo prale v reki Rabi, kajti na njih

name. Drugačnji so bili odnosi, spoštovali so me. To sem videla tudi zdaj ob prevzetju priznanja, ko so po vrsti prišli k meni in mi čestitali, prav tako ljudje moje generacije iz vasi. Sedanji mladi vidijo v meni strogega mentorja, ki jih žene na vajah, ki zahteva od njih lepo vedenje... Čež nekaj let bodo verjetno tudi oni prevretnotili mojo osebo, ko se bodo zavedali, kakšne lepe in vsebinsko bogate večere oz. nastope smo preživeli skupaj.«

• *Veliko ste potovali s folkloro. Na katero pot, na kateri nastop s spominjate najraje?*

»Najlepše - verjetno tudi za to, ker je bilo najdaljše - gostovanje je bilo pri Lužičkih Srbih v nekdanji Vzhodni Nemčiji. Tam smo bili zelo »skupaj«. Na tem gostovanju se je zgodilo, da sta dva fanta pozabila nošo v internatu, in sta to opazila šele takrat, ko smo se približe-

vali cilju, ki je pa bil kakih sto kilometrov od prenočišča. Nič drugega nam ni preostalo, kot da smo si »sposodili« nošo od muzikantov. Žrtvi sta bila Laci Korpič in Tibi Šomenek, njiu smo pa oblekli v dekliške bele hlače in bluže, podobne srajcam. V tistem trenutku jima ni bilo vseeno, po zelo dobro uspelem nastopu smo se pa vsi veliko smejali.«

• *Ali so vam kakšna potovanja delala tudi sive lase?*

»Spominjam se gostovanja v Koprju, vse je bilo zelo v redu, nastop in tudi kopanje na bližnji obali. Le ko smo se hoteli vrniti v Koper, smo opazili, da naš šofer ni v stanju, da bi lahko vozil. Škodilo mu je sonce in še kaj... Razen razbite šipe se ni zgodilo hujšega, le jaz sem ime-la potem več sivih las. Ko smo šli na pot, sem zmeraj le eno prosila. Naj ponovno zagledam zvonik monoštrske cerkve, kajti to pomeni, da smo se vsi zdravi vrnili domov.«

• *Po 23-ih letih (z novo skupino po desetih) ste se odločili, da prenehate s mentorstvom. Verjetno ni bila enostavna odločitev?*

»V srcu, v mislih bom zmeraj s skupino. Če bodo potrebovali pomoč, jim bom občasno pomagala. Toda tako zdravje kot tudi leta me opozarjajo, da to ne bo šlo neskončno. Enkrat je treba reči, zdaj se pa ustavi, zdaj pa nehaj. Tako čutim, da je skupina zdaj v redu, ima zado-sti članov... Nehati je treba, ko si na vrhu, ne pa ko propadeš.«

• *Kako čutite, a si niste priznanja zaslužili že prej?*

»Starost ti daje neko modrost. Človek ne dela več zaradi priznanj in nagrad. Sem mnenja, če Bog obdari nekega človeka z neko sposobnostjo, ga obdari zato, da bi to uporabil v dobro svojega sočloveka. Kar me najbolj veseli, je to, da dela veliko mojih bivših folkloristov na kulturnem področju.«

• *Kako čutite, a si niste priznanja zaslužili že prej?*

»Starost ti daje neko modrost. Človek ne dela več zaradi priznanj in nagrad. Sem mnenja, če Bog obdari nekega človeka z neko sposobnostjo, ga obdari zato, da bi to uporabil v dobro svojega sočloveka. Kar me najbolj veseli, je to, da dela veliko mojih bivših folkloristov na kulturnem področju.«

Marijana Sukič

»ZE PROTI KONCA DEMO«

Na programu Intereg III/A je samouprava Verica skurok 34 miliaunov forintov dobila na tau, ka se v vesi turistično območje vönapravi. Program se uradno 30. julija konča. Kak zdaj stojijo, pa ka tau turistično območje pokriva, od tauga sam spitavo *Andraša Dončeca*, veričkoga župana.

»Največji tau programa, mislim na pejnze, je tau, ka se kulturni daum obnovi. Tau de 27 miliaunov forintov koštalo.«

• *Ka baude s te zidine, ostane kulturni daum?*

»Tau funkcijo de mejla kak do tejša mau, pa zvün tauga se ešče eden informacijski center vönapravi v tauj zidini. Baude edna soba, gde do računalniki, pa prejk tej leko pridejo turisti

do vsakše fele informacije, če je kaj zanima. V plani mam ešče, da edno lokalnozgodovinsko razstavo napravimo, dapa tau že zvün projekta.

smo nej meli taši prostor. Zdaj so vömenili dvera, okna, strejo, pod, pa centralna kurjava baude že potejm.«

• *Zvün zidine ka mate ešče v programi?*

»V programi mam ešče edno učno paut (tanösvény) tü na Verici z imenom Travniške orhideje. Ta učna paut se začne na Verici z edno dvojezič-

Skrb so meli na tau, naj vse bau vönapisano vogrski pa slovenski tö

no informacijsko tablov z zemljevidom pa dé cejlak do Ritkarovec, od tistec pa nazaj pridemo ta, od kec smo štartali. Med potjauv si sedem

Obnovljeni kulturni daum de prejkdani 19. augustuša

Zavolo informacijskoga centra smo cejlo zidino mogli obnoviti. Do tejša mau smo za volo tauga nej mogli niše prireditve nej organizirati, ka

informacijski tabel leko poglednomo. Na prvi je zemljevid (térkép), na drugi je zgodovina vasi, na tretjoj piše o raztresenom naselji (krošeu),

Pismo iz Sobote

INSPIRACIJA

Dragi moji, lüblene moje, neje dobro! Nej, nikak je nej dobro! Tej dnevi med sprtoletjto pa med letom so mi vcejlak vöspili pamet. Na, neškem prajti, ka sam nouri grato. Nej, toga spoj neškem prajti, depa zgodilo se je nika vcejlak drugoga! Ousto sam brezi inspiracije! Si leko broдите? Rejsan, ka se mi je kaj takšoga že tö zgoudilo, ali nigdar me je nej tou tak dolgo držalo za glavou, za šinjek pa eške za pete. Kakoli škem delati, nika čednoga ne morem naprajti.

Doj si sedem, ka bi kaj piso. Sedim pa li sedim pa samo sedim, pa mi nika ne spadne v glavou, od koga bi piso. Nika, vcejlak prazna glava ne more čistak nika vö iz sebe sprajti, nika roditi. Tak sam kak djalova njiva, ka nikšen pouv ne da od sebe. Pa si brodim vsefele, kak bi té žitek brezi inspiracije nikak preživo, dokeč inspiracija nazaj pride. Tak sam si te dun nika zbrodo. Kcuj sam se vzeu pisati nika vcejlak drugoga. Vö de vidlo, kak bi ge piso, depa tou do delali drugi namesto mene. Ja, malo mo sebe pa svejt kouli sebe znoro, sam si pravo. Pa sam se prejk mreže - vej pa vejte, prejk računalnikov - nut zglaslo, ka leko, sto šké z meuv cejlo knigo piše. Ja, tak sam tou dau nut zglasiti. Pa sam gor prišo, kak se leko tak kradne lidam njina inspiracija, če svoje nemaš. Dober biznis! Depa moje inspiracije eške itak nej bilou nazaj. Zato sam si brodo, kak tadale noriti. Sejdo sam s pajdašami pa vleko na vüje, ka sto kaj dela, ka stoj šké ali pa že piše. Hop, sam zgrabno edno vcejlak dobro pripovejst, leto brž domou pa jo napiso prva, kak bi si tou človek spoj leko zbrodo. Brž smo jo v knjigi vödali, tisti, ka sam njemi vkradno pripovejst, me je malo lagvo pa čemerasto gledlo. Ge sam si toga nej preveč k srci gemau. Vej pa un má eške tadale inspiracijo, moja pa se je nin zgibila. Pa zdaj tak delam tadale. Edni koulivrat gučijo, ka kradnem ideje. Ge pa pravim, ka iškem inspiracijo. Tou pa je dun nej nikšno kradnjenje, nej!

Vej ne vej, če mi eške kaj pajdašov ostane zavolo takšoga mojoga dela. Depa tou name ne miga preveč. Meni je najbole naprej valaun, ka dobro pa dosta slüžim. Tou se pri mojoj tašči Regini, trno čednoj ženski, tö pozna. Nikšno velko poštenje sam doubu v tom časi, gda iškem svojo inspiracijo. Čeglij ništérni gučijo, ka sam lopov gé. Njoj pejnze trno lepou denejo pod nousom. Ste zdaj vidli vi tou!? Pejnze slüžim nej najbole pošteno, njoj pa žmano denejo. Na, vej meni tö. Pa zdaj zato tadale iškem inspiracijo pa kcuj molim, naj go ne najdem. Ka gda mo začno vö iz zdaj eške prazne glave pisati, dun nede tak dobro, kak je zdaj. Lepou mo eške tadale od drugi ideje odavo, kak če bi vcejlak moje bile. Pa zdaj že nika nouvoga delam. Že sam nika ednomi prejk vzeu. Samo vam tou ne smejm vöovaditi, ka sam njemi vkradno. Že so se najšli takši, ka tou po mojoj šegi iškejo inspiracijo. Pa mi tou leko prejk vzemejo.

Miki

na štrtoj tabli kaže, gde je s slamov pokrita kuča, na dve tabljaj so naravne vrednote (természeti értékek), na slejdnjoj si pa leko poglednomo ritkarovski zvonik.«

• *Gde stoji zdaj projekt?*

»Informacijske table so že kreda, pa so že gorpostavlane

tü. Pri kulturnom daumi že samo farbanje fali, ovak je že vse kreda. Uradno 30. julija se zapre projekt. Svetašnja predaja de pa 19. augusta, gda de državno srečanje Slovencev tü na Verici.«

K. Holec

... DO MADŽARSKE

Že šest prehodnih točk

Na železnožupanijskem odseku madžarsko-avstrijske meje deluje že šest prehodnih točk. Lani sta se namreč madžarska in avstrijska vlada odločili, da bosta olajšali turistom prehod meje. Zato sta odprli prehodne točke pri Monoštru, Rönöku in Pornóapátiju. Letos, ob tretji obletnici vstopa v Evropsko unijo, so odprli še tri prehodne točke, in sicer pri Nemesmedvesu, Nardi in Gornjem Čataru, na območju, kjer živijo gradiščanski Hrvati. Te prehodne točke lahko prestopijo turisti peš ali s kolesom, ni pa dovoljen promet z avtomobili. Prehodne točke, na katerih ni stalne kontrole, so odprte od začetka aprila do konca oktobra vsak dan od 6. do 22. ure.

Nazaj pošiljatelju

20. junija se je napolil v Nemčijo prvi od tistih kamionov, ki odvažajo komunalne odpadke, ki so bili nelegalno pripeljani na Madžarsko. Gre za kakih 4100 ton komunalnih odpadkov, večinoma iz države Baden-Württemberg, ki so jih deponirali na več lokacijah na Madžarskem. Nemška država zagovarja stališče, da izhaja le polovica teh odpadkov od tam, zato bo pokrila transportne stroške samo v tistih primerih, ko je dokazano, da so odpadki bili pripeljani iz Nemčije. Pri odhodu prvega kamiona je bil navzoč tudi minister za varstvo okolja Gábor Fodor, ki je nanj nalepil nalepko z napisom »Nazaj pošiljatelju!«.

Dve preiskovalni komisiji v zadevi Gripen

Vlada se je na seji 20. junija odločila za ustanovitev vladne preiskovalne komisije, ki jo bo vodila bodoča državna sekretarka Ministrstva za obrambo Ágnes Vadai. Člane komisije bo imenoval premier, delo bodo opravili brezplačno. Komisija bo pregledala ves potek nabave lovskih letal od začetka do podpisa pogodbe, in bo iskala odgovor na to, zakaj se je Orbánova vlada leta 2002 nepričakovano odločila za švedske lovce, znamke Gripen, če pa je leta 2001 bilo popolno soglasje o tem, da bodo ruska letala v madžarski vojski zamenjali z ameriškimi lovci F 16. Isto zadevo bo jeseni začela preiskovati tudi parlamentarna komisija.

»TAU NE MORE TAPRAJTI, MERIKO VIDETI TRBEJ«

Petdesetšesoga leta je sploj dosta lüstva vöodišlo v Meriko, šteri so tü njali stariše, brate, sestre pa vse spoznanice. Dugo lejt so samo oni ojdli domau, dapa par lejt nazaj se je tau že malo spremenilo.

V Meriki pri možovom brati sva svetila 25. oblejtnico poroke

Od nas, iz Porabja, že tü odijo tavö v Meriko malo si pogledat rodbino. Zdaj majuša je *Marijana Holec* bila, z možaum Šandorom Fodorom.

• *Marijana, ti maš v Meriki žlato ali mauž?*

»Obadva mava. Moža brat je vanej, pa moja materej sestra, istino, ona več ne žive, samo mlajši.«

• *Kak sta zdaj do tauga prišla, ka ta v Meriko šla?*

»Nas so že dolgo lejt zvali, naj demo, samo nej cajta, pa nej pejnez sva nej mela, ka bi se leko pelala. Istino, ceringo so zvekšoga vse oni plačali, dapa zato brezi pejnaz itak ne moraš titi. Zdaj majuša sva se zato tak odlaučila, ka va šla, ka sva zdaj mela 25. oblejtnico poroke.«

• *Kak dugo sta bila v Meriki?*

»Eden mejsec.«

• *Kak se ti je vidlo?*

»Mena se je sploj vidlo. Dja sam prajla, ka če mo zdravje mejla, te mo ešče gnauk ušla. Sploj pa zato, ka ešče na deset lejt mam vizum.«

• *Vsakši, steri domau pride z Merike, tau pravi, ka de ešče gnauk nazaj ušo. Zaka?*

»Vejn za volo tauga, kak žive-

jo. Mi že tü vse mamo, ka oni majo, pa itak ne moremo tak živeti kak oni. Oni bola mirno živejo. Domau pridejo s službe, njim se nej trbej trüdit, pa tadala delati, naj več pejnez majo. Oni tiste pejnaze, ka

njim trbej, prislüžijo v osmi vöraj, pa se njim nej trbej bojati, ka baude zranja. Za volo tauga živejo vejn bola mirno, kak mi. V tejm je velka razlika med nami pa med njimi. Dja sam vözračunala, ka smo tam kipüvali djesti, gvant, pa vse drugo, če prejk zračunaš na naše pejnaze, skur telko košta kak pri nas. Nika je nej dragšo. Samo oni plačo štirikrat več majo kak mi. Zato pa naletja živejo.«

• *Naletja sta dobila vizum?*

»Mi smo naletja dobili vizum, vejn zato, ka smo že nej tak mladi. Naš sin je že pred tremi lejtami gnauk sto titi, dapa njema so nej dali. Dvadvajsti lejt je star bijo, pa nej bijo oženjeni, vejn so se bojali, ka tam ostane. Nam so na deset lejt dali. Tak vejo, ka sto že tü ma mlajše, vnuke, kučo, tisti že tam ne ostane, če ma dolapriteče, nazaj domau pride.«

• *Kelko časa je trbelo, ka ste v New York prišli?*

»Mi smo brž taprišli, zato ka smo mi v Budimpešti gorseli na letalo, pa smo se zravan v New York pelali. Devet vör

smo se pelali pa smo že tam bili.«

• *Nej si se bojala na letali?*

»Nej, samo te je bilau malo špajсно, gda je ta gor ušlo. Da je že gor prišlo letalo na tisto višino, kak trbej, te je že dobro bilau.«

• *Te si že zato malo lakejše gratala, gda si vö z letala na zemlau staupila?*

»Tak mislim, ka tašoga reda se vsakši malo pomiri, ešče taši tü, šteri se ne boji. Gda človek vö z letala staupi pa kaulak pogledne, te se spamativa, ka je v Meriki. Tau je malo lagvo bilau, ka müva ne gučiva pa ne števa angleško. Zato smo pa samo šli za drugimi, pa smo tak te prejkprišli carine. Tau je zato nej tak leko, zato ka je na Kenedy letališči sploj dosta lüstva, šteri gor pa doj dejo. Edno vöro smo čakali,

zato ka tam je doma Šanjina brat. Tau pokrajino tak zovejo, ka pokrajina djezero jezer. Tau je sploj lejpo bilau. Te jezere so vse med planinami.«

• *Ka je najvekša razlika med Meriko pa med Vogrsko?*

»Vejn tau, ka je tam vse veliko. Tam so poštijte velke, rami, autonge, dapa leko povejm, ka vse. Tau je čüdno bilau mena sprvoga. Dostakrat so prajli, ka zdaj sé skaučimo ali ta, pa te gda smo se pelali, te sam samo z bejlim gledala, ka smo se več stau kilometrov vozili. Njim je nika nej daleč.«

• *Ka se ti je najbola vidlo v Meriki?*

»Vejn New York pa Philadelphia, bi prajla. V Philadelphiji smo si poglednili zvon svobode. Zato se tak zove, ka s tejm zvonau so zvonili,

• *Kak se je vam vidlo djestisti?*

»Tau je dobro pitanje. Sto rad ma reform künjo, tistomi se gvüšno vidi. Mena se je nej vidlo, sploj težko sam se vcuj vzela. Oni vse neslano djejo, pa samo malo začimb nücejjo. Nam je tau sploj špajсно. Zvün tauga ešče dosta kitajsko, pa meksikanarsko djesti djejo. Pa ka se ešče vpamet vzela, ka oni sploj dosta govejoga pa kokošočovoga mesa djejo. Nej bilau tašoga dneva, ka bi nej bilau mesau. Mena je tau malo špajсно bilau.«

• *Bilau tak, ka si domotožje mejla?*

»Za tri kedne, kak smo tam bili, sam mejla. Zato, ka te smo bola tak doma bili, nej smo šli nikam, pa vejn zato. Te sam tak bila, ka bi ušla domau.«

• *Falilo ti je kaj?*

»Mlajši pa vnukice. Sreča, ka potejm smo šli v Betlehem pa v Philadelphijo. Te mi je tau domotožje taminaulo, vejn zato, ka sam te pa vse dosta nauvoga vidla. Tü smo že samo dvanajset dni bili, tak ka tau je brž taodišlo.«

• *Kakšna je Merika, v dvej stavkaj če bi taprajla.*

»Meriko videti trbej, tau samo tak taprajti ne more. Drugo je pa ranč vse tak kak pri nas. Tau

je razlika, ka oni, gda s službe domau pridejo, potistim že ne delajo. Tjójati ne tjójajo, samo rejdko, zato ka djesti gotovo tjójpijo. Oni uživajo, nej kak mi. Ka je ešče razlika pa je meni špajсно bilau, ka oni če kama dejo pit, tam vsakši seba prosi, drugoma ne plačüvajo. Zaman so padaši.«

• *Živela bi v Meriki?*

»Sama nej, če bi cejla družina z menov ušla, te ja. Ovak nej.«

New York s ptičje perspektive

dočas smo vö na vrata leko staupili. Potistim že baukše bilau, zato ka nas je tam že moža brat čako.«

• *Gda ste najprvin New York zaglednili, kak se je vam vido?*

»Tisto ne moreš taprajti. Tisti varaš je strašno lejpi, pa strašno velki. Najbola se tau z letala vidi. Zato ka gda se šetaš, te drugo ne vidiš, samo velke stavbe, štere tak vögledajo, kak če bi do nebes zrasle.«

• *Od tec ste kama šli?*

»Mi smo od tec v Connecticut šli, v eden mali varaš Cant,

gda so podpisali izjavo o neodvisnosti. Betlehem se mi je ešče sploj vido, vejn zato, ka tam dosta Porabski Slovincov žive. Bili smo na pokopališči, gde smo sploj dosta taši grobov vidli, gde so tisti pokopani, šteri so s Porabja gnauk svejta tavö šli.«

• *Kakšno je lüstvo?*

»Dosta fela lüstvo žive v Meriki. Židovdja, Kitajci, črni, bejli, žuti, vse fela. Tam nej špajсно, da po pauti dejo pa se nemški, kitajski ali ranč slovenski pogučavajo, zato ka dosta fela nacije žive v tistom rosagi.«

Karel Holec

OTROŠKI

VIKTOR+VIKTORIJA

BETEK

Dvojčka Viktor pa Viktorija sta trno zdraviva pojbič pa deklčka. Zdraviva kak djedro, bi prajli bole po domanje. Kak bi pa nej bila, če pa zdravo gejt pa se naganjata po friškom zraki skur cejle dneve. Ja, kak bi nej zdraviva bila? Depa eške najbolje zdravi mlajši zmejs zbetažajo. Pa je tak betek zaodo našiva dvojčka tō. Najprva je začnilo škrabati po guti Viktorijo. Malo po tistom je začno kašlati Viktor. Oba nagnouk pa sta vroučiva gratala. Nika, trbelo je v postelo.

la. Una pa, kak če bi jiva nej čüla. Samo je nika zastonjala pa se obrnola na drugi kraj. Zato se je brat Viktor za njou gora vzeu.

- *Njajte jo, naj eške bou malo betežna, pa de po tistom šla v šoulo.*

- *Nika nede betežna, ka je že zdrava, - je mama nej škela popuščati.*

Zdaj se je dun zglasila eške Viktorija. Najprva je malo skašlala, po tistom zastonjala pa z groubim glasom začnila tumačiti.

- *Mama pa ata, viva nika*

ne vejta! Ge sam že rejsan zdrava. Depa pri brati zato ležim, ka polonje njegvoga betega na sebe vzemem. Tou zn a m e n ü j e, ka idnouk bole

Pila sta vrouči tej z medom pa požirala tablete. Viktorija je že za pet dni zdrava bila. Viktora pa je tadale küjalo. Tak bi sestra že mogla iti v šoulo, Viktor pa je eške mogo ležati v posteli. Depa Viktorija je nej mejla kakše velke vole v šoulo iti. Zato je tadale ležala v posteli. Mami pa ati se je tou nej najbolje vidlo.

- *Na, vō se skobacaj iz postele pa v šoulo, - sta jo gor*

goni-

KOTIČEK

Miki Roš

Maribor

10. OBLETNICA MESTNE ČETRTE
MAGDALENA

Varaš Maribor v Sloveniji je na štiri tala gora vtaldjan, naj ga ležej leko ravnajo, kak je tau pri velki varašaj. En frtau tala varaša se zove Mestna četrt Magdalena, stero so ustanovili pred desetimi lejti. Zatau so letos, 6. juniuša, meli tej Vara-

šanci program z naslovom »10. praznik MČ Magdalena - Radi pojemo in igramo«. Svoj jubilejni svetek so povezali z zdaj že tradicionalnim srečanjem pevskij zborov, vokalnij pa inštrumentalnij skupin toga tala Maribora. Zvōjn domanji mlašeči pa odrasli skupin je bila pozvana samo Slovenska zveza s kulturno skupino iz Porabja, zatau, ka douddji lejt dobro leko delamo vküper.

Varaške pevke so z veselim programom pozdravile jubilejni svetek. Na začetki programa je gospaud Zupan Gorazd zvōjn pozdrava, svetšnoga guča vōrazdejlo več priznanj ob 10. obletnici dela, med njimi je leko prejkvzela predstavnica Zveze priznanje, štero je bilau podeljeno Zvezi Slovencev za aktivno sodelovanje z mestno četrtjo Magdalena, ka je za nas veliko poštenjē. Prejdnji toga tala varaša so se včasik na začetki svojga dela želeli povezati s Slovenci v Porabji prejk Slovenske zveze. Kak so prišli do Zveze? Nisterni od njij, kak gospaud Murko, so bili na izleti v Porabji, gda so se zvōjn pokrajine leko spoznali

s predsednikom Zveze, Jožetom Hirnōkom tū. Na kratko, Porabje s svojimi lidami njim je ostalo pri srcej. V deseti lejtaj so večkrat bile pozvane kulturne skupine tak iz Porabja v Maribor kak naaupek. Števanovske pa varaške ljud-

bogato kulturno, družabno pa športno življenje. V majuša pa juniuša majo več kednauv razne programe, sto vej bole loviti ribe ali se brsati, špilati rokomet, odbojko, šah... pa kulturne programe. Odrasli majo mladinsko pa starejšo pihalno godbo pa Mejšani pevski zbor Angel Besednjak, stero smo že leko spoznali v Porabji tū.

Letos se leko srečamo z „Mariborčani“ na Državnem srečanji Porabski Slovencev. Želimo si tadale tašne žive, dobre stike, kak smo ji leko preživeli v zadnji deseti lejtaj z njimi. Pri tejm največ dela ma tajnica Štefka Čontala, stera trno lepau gora prime naše skupine, nas furt informira pa pozove na programe, nam pomaga sprajti skupine od nji. S svojim smeječim obrazom, prijaznim glasom, z

ske pevke se že vcejlak doma poznajo pri njij. Lanjsko leto je števanovska mlašeča folklor tū leko zaplesala svoje

slovenske plese. Vsakšo leto so pozvani mlašeči futbolisti se brsat tū, škoda, ka so samo parkrat leko šli senički mlajši tak, ka so ške vcuj vzeli varaške mlajše tū.

Mestna četrt Magdalena ma

dobro volauv nam je pri srcej, steri go mammo srečo osebno poznati.

V imeni vsej nas ob tej priliki tū iskreno čestitamo ob 10. rojstnom dnevi MČ Magdalena.

Klara Fodor

RTV SLO

PETEK, 29.06.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.55 MILJONAR Z JONASOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.30 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 14.20 SLOVENC V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR: OPIČJE NORČIJE, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: ŽIVALSKI OTROCI, 16.25 SORODNI DUŠI, ANG. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 POGLED NA ... BIZANTINSKI SLONOKOŠČENI SKRINJICI, 17.40 ČUDEŽNI PLANET, FRANC. JAP. POLJ. SER., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 20.30 ALPSKI VEČER 2007, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB: POČITNICE SO TU, 0.15 ČUDEŽNI PLANET, PON., 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

PETEK, 29.06.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.50 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 12.40 FRASIER, AM. NAN., 13.05 MLADINSKA REPREZENTANCA, NIZ. FILM, 14.45 MOZAIK, 15.40 ŽOGARJA - KO IGRA SE MULARJA, 16.10 ZDAJI, 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 LESTVICA NA DRUGEM, 18.00 POROČILA, 18.05 ŠKOFIJSKA ORGLARSKA DELAVNICA, DOK. FELJTON, 18.35 DEŽELA DOLGEGA BELEGA OBLAKA - NOVA ZELANDIJA, 19.05 ZADEVA: MRTVE DUŠE, RUSKA NAD., 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 RESNIČNA LEGENDA O EIFFLOVEM STOLPU, FRANC. DOK. SER., 20.55 VROČI STOL, 21.50 ZLO, ŠVEDSKI FILM, 23.35 STANDER, KOPR. FILM, 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

SOBOTA, 30.06.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB: POČITNICE SO TU, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VSE O ŽIVALIH, ANG. DOK. NAN., 14.15 ZADNJA SLIKA, ANG. FILM, 15.55 POLETNI VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 POLETNI VRTILJAK, 18.40 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 PREKLETI KRALJI: ŽELEZNI KRALJ, FRANC. NAD., 21.25 POLETNA POTEPANJA, ODDAJA O TURIZMU, 22.10 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.45 SOPRANOVI, AM. NAD., 23.40 LEADBELLY, AM. FILM, 1.45 DNEVNIK, 2.05 INFOKANAL

SOBOTA, 30.06.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.20 SKOZI ČAS, 9.30 VROČI STOL, 10.20 RESNIČNA LEGENDA O EIFFLOVEM STOLPU, FRANC. DOK. SER., 11.10 VODNA BOMBA ZA DEBELEGA MAČKA, LATVIJSKO-ESTONSKI FILM, 12.55 DEŽELA DOLGEGA BELEGA OBLAKA - NOVA ZELANDIJA, DOK. ODD., 13.25 ŠKOFIJSKA ORGLARSKA DELAVNICA, DOK. FELJTON, 13.55 POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL, 15.40 ZDAJI, 16.05 SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, 16.55 EVROPSKA LIGA V ODBOJKI, SLOVENIJA - PORTUGALSKA, 19.00 EP V RITMIČNI GIMNASTIKI, 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 GLOBUS, 20.35 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 21.00 GALA KONCERT SKLADB MOJMIKJA SEPETA IN JURETA ROBEŽNIKA, 23.05 VRTILJAK, 1.20 SLEDI V ČASU, AVSTR. NAD., 2.15 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

NEDELJA, 01.07.2007, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, 11.00 SLEDI, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 ALPSKI VEČER 2007, 14.45 VRTIČKARJE: ŽUR, TV NAD., 15.15 RESNIČNO ŽIVLJENJE, AM. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 VELIKA IMENA MALEGA EKRAHA - GALERIJA IGRALCEV: POKLON DUŠI, JEŽKU IN MILI SKOZI MEŽANKINE SPOMINE, 18.15 PAJKEC PIKO, RIS., 18.20 VETERINAR JOC, RIS., 18.30 KRAVICA KATKA, RIS., 18.35 HRČEK MIHA PRIPoveduje, RIS., 18.40 ŽREBANJE LOTA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA RTV SLOVENIJA IN ANSAMBLA GREGORJI S SOLISTI, 21.35 INTERVJU, 22.25 ARS 360, 22.45 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.15 Z OGLEDALOM, V UGANKI, ŠVEDSKI ČB FILM, 0.40 DNEVNIK, 1.05 INFOKANAL

NEDELJA, 01.07.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.15 SKOZI ČAS, 10.25 POLETNA POTEPANJA, ODDAJA O TURIZMU, 11.05 NAŠA PESEM 2007, 12.05 MED VALOVI, 12.35 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 13.30 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 14.05 SPEEDWAY ZA GRAND PRIX, 15.25 SP V STRELJANJU NA PREMIČNE TARČE, 16.30 SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, 17.15 DP V ULIČNI KOŠARKI, 17.20 EP V RITMIČNI GIMNASTIKI, 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 20.50 FRASIER, AM. NAN., 21.15 UMETNOST GLASBE IN PLESA, 23.00 STRELICE NASPROTNE USODE, KAN. NAD., 23.45 OBRTIČKARJE, KAT. FILM, 1.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

PONEDELJEK, 02.07.2007, I. SPORED TVS

6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.55 SLOVENC V AVSTRALIJI: SREČANJA V SYDNEYJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NAJLEPŠE AVSENIKOVE MELODIJE, KONCERT, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MAKS IN RUBI, RIS., 16.05 MARTINA IN PITIČJE STRAŠILO: JAPONSKA, 16.15 AJKEC PRI RESTAVRATORJIH, POUČNO-RAZV. ODD., 16.35 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIC, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 MORSKI PSI V SREDOZEMLJU, FRANC. POLJ. ODD., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 20.50 OSMI DAN, 21.25 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 DAMA S KAMELIJAMI, IT. NAD., 0.35 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 1.05 MORSKI PSI V SREDOZEMLJU, PON., 1.55 DNEVNIK, 2.35 INFOKANAL

PONEDELJEK, 02.07.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.35 POLETNI VRTILJAK, 13.50 VRTIČKARJE: ŽUR, TV NAD., 14.15 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 14.45 VELIKA IMENA MALEGA EKRAHA, 15.45 ARS 360, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 16.30 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 17.00 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 HENRIK OSMI, ANG. NAD., 19.45 KRONIKA Z LENTA, 20.00 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 KONCERT SLOVENSKE SKUPINE BRINA, 23.30 NA NOŽ, ANG. NAD., 0.00 NEPOVRATNO, FRANC. FILM, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

TOREK, 03.07.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 MORSKI PSI V SREDOZEMLJU, FRANC. POLJ. ODD., 12.00 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLOBUS, 13.50 OBZORJA DUHA, 14.20 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TABALUGA, RIS., 16.15 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, LUTK. NAN., 16.40 HOTEL OBMORČEK, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 S SMRTJO SEM ZAČEL ŽIVETI, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.35 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZA RESNIČNI KONEC VOJNE ALI ROGNOLL, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 ABSOLUTNO GLOBALNO, 23.30 PUSTA HIŠA, ANG. NAD., 0.30 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 1.00 S SMRTJO SEM ZAČEL ŽIVETI, DOK. ODD., 1.50 DNEVNIK, 2.30 INFOKANAL

TOREK, 03.07.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.50 DOBER DAN, KOROŠKA, 12.20 KONCERT SLOVENSKE SKUPINE BRINA, 13.20 STUDIO CITY, 14.20 SLEDI, 14.55 SP V STRELJANJU NA PREMIČNE TARČE, 16.05 PRVI IN DRUGI, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 LABIRINT, 19.00 JASNOVIDKA, AM. NAD., 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 ŠEST JUNIJSKIH DNI, FRANC. DOK. SER., 20.50 VIŠEČI VRT, ANG. NAN., 22.30 FELICE, FELICE, NIZ. FILM, 0.15 DOMOVINA, KRONIKA PRELOMNEGA OBDOBJA, NEMŠ. NAD., 2.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.25 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

SREDA, 04.07.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČIL, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 S SMRTJO SEM ZAČEL ŽIVETI, DOK. ODD., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 ZGUBICA, DANSKI FILM, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MOBY DICK IN SKRIVNOST DEŽELE MU, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 PORTRRET OTONA ŽUPANČIČA: VEM, O VEM SVOJ DOLG, V PRSIH TU ME ŽGE ..., DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 ŽELEJČKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ROPARJA, AM. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 BREZ REZA: DR. DIMITRIJ RUPEL - EVROPSKE RAZSEŽNOSTI SLOVENSKE KULTURE IN POLITKE, 23.25 GOERINGOVA POSLEDNJA BITKA, NEMŠ. DOK. SER., 0.20 PORTRRET OTONA ŽUPANČIČA, PON., 1.10 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 1.40 DNEVNIK, 2.20 INFOKANAL

SREDA, 04.07.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.50 LESTVICA NA DRUGEM, 15.35 ŠEST JUNIJSKIH DNI, FRANC. DOK. SER., 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 IZLET, MLADINSKI FILM, 18.55 KATARINA VELIKA, ANG. DOK. NAD., 19.45 KRONIKA Z LENTA, 20.00 POKLIC: ARNE, DOK. PORTRRET, 20.50 TRI SUPERZVEZDE V BERLINU - ANNA NETREBKO, PLACIDO DOMINGO IN ROLANDO VILLAZON, 22.55 BOVLING ZA COLUMBINE, AM. FILM, 0.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO

ČETRTEK, 05.07.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 PORTRRET OTONA ŽUPANČIČA: VEM, O VEM SVOJ DOLG, V PRSIH TU ME ŽGE ..., DOK. ODD., 11.50 SVETO IN SVET: AVTORSTVO SVETEGA PISMA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 13.45 POLNOČNI KLUB: POČITNICE SO TU, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRATAČJA PATRIUJA, RIS. NAN., 16.10 MOJA ROLKA, IGR. FILM EBU, 16.25 ENAJSTA ŠOLA: KORUZA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.15 DUHOVNI UTRIP: UPANJE VEDNO OBSTAJA, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MOJSTER MIHA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 KDO SE BOJI DR. JANEZA RUGLJAZ, DOK. ODD., 20.50 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KNJIGA MENE BRIGA, 23.20 VOKALNA SKUPINA AMARCORD, LEIPZIG, 0.45 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 1.15 DUHOVNI UTRIP: UPANJE VEDNO OBSTAJA, 1.30 DNEVNIK, 2.10 INFOKANAL

ČETRTEK, 05.07.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.00 LABIRINT, 14.50 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 15.40 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 16.10 MOZAIK, 17.05 MOSTOVI - HIDAK, 17.35 BREZ REZA: DR. DIMITRIJ RUPEL - EVROPSKE RAZSEŽNOSTI SLOVENSKE KULTURE IN POLITKE, 18.00 POROČILA, 18.05 DOSJE: DOLGA, DOLGA POT, 18.55 SLOVENSKEGA OKTET V POSTOJNSKI JAMI, 19.45 KRONIKA Z LENTA, 20.00 MOJA HČERKA, MOJE ŽIVLJENJE, NEMŠ. FILM, 21.30 ŠTEVILKE, AM. NAD., 22.10 NE SAMO ... AMPAK VEDNO, ANG. TV FILM, 23.55 IZBIRNE SORODNOSTI, IT. FILM, 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 ZABAVNI INFOKANAL

MALČKI IZ PORABJA V SOBOTI

Vrtec Murska Sobota in Zveza Slovencev na Madžarskem sta pripravila tradicionalni tridnevni tabor za malčke iz porabskih vrtcev. 10. tabor je bil od 18. do 20. junija v Murski Soboti. Porabski otroci, prišlo jih je 15, v spremstvu 14 mamic oziroma babic ter vzgojiteljice Agice

Malčki, mamice, babice in vzgojiteljice

Holec, so stanovali v soboškem dijaškem domu, večina aktivnosti pa je potekala v bližnjem vrtcu Miške. Geslo jubilejnega tabora je bilo *Od zgodbe do igre*. S pomočjo krajsih zgodb in ob izdelovanju slikanic ter metuljev so se mladi Porabci učili materinščine; bili so tudi

Kljub vročini so se veliko tudi igrali

na izletu z vlakcem, jahali so konje in se tudi kopali v bazenu, kar jim je ob visokih temperaturah tudi najbolj ugajalo. Tabor je tako v tem šolskem letu zaokrožil gostovanje vzgojiteljic iz Murske Sobotice v porabskih vrtcih, ko so iz Murske Sobotice v Porabje dvakrat mesečno prihajale Frida Cör, Danica Roškar in Helena Drk.

se

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB